

Культурологічний зріз: Переосмислення Лесі Українки

Тема: Європейський модернізм та феміністичний дискурс

Тип матеріалу: Деконструкція радянських міфів

Об'єкт аналізу: Драматичні поеми «Кассандра», «Камінний господар».

1. ЗМІНА ПАРАДИГМИ

Довгий час образ Лесі Українки був спотворений радянською пропагандою, яка малювала її або як «хвору дівчину», або як «друга робітничого класу». Сучасна літературознавча оптика пропонує поглянути на неї як на потужну європейську інтелектуалку, чії тексти випередили свій час.

Радянський наратив (Застаріле)	Сучасний погляд (Актуальне)
«Співачка досвітніх огнів», революціонерка-народниця.	Елітарна письменниця-модерністка, що інтегрована у західний контекст.
Акцент на фізичних стражданнях та хворобі.	Акцент на «ніцшеанстві», сильній волі та інтелектуальній потужності.
Етнографічність, «сільська» тематика.	Урбанізм, античні сюжети, світова історія як тло для психологічних драм.

2. ВЕКТОРИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДРАМАТУРГІЇ

Кейс №1. «Кассандра»: Трагедія інтелектуалки

Драма «Кассандра» розглядається не як міфологічна переповідка, а як глибокий політико-філософський трактат.

- Суть конфлікту:** Це трагедія жінки-аналітика в патріархальному суспільстві, яке керується емоціями та популізмом, а не фактами. Кассандра бачить істину (факти), але натовп вірить Гелену (зручній брехні).

- **Феміністичний аспект:** Кассандра — суб'єкт, чий голос ігнорують не через відсутність логіки, а через її "іншість" та відмову грати за правилами чоловічого світу війни.

Кейс №2. «Камінний господар»: Жінка як суб'єкт влади

У цій драмі Леся Українка зробила революційний поворот у світовому сюжеті про Дон Жуана. Вона стала першою жінкою в європейській літературі, яка написала версію цієї легенди.

- **Донна Анна:** Вона більше не жертва спокусника і не трофей. Вона — холодний гравець, стратег, яка використовує Дон Жуана як інструмент для здобуття влади. Вона приміряє «камінний плащ» Командора, символічно перебираючи на себе владу патріархату.
- **Деконструкція:** Авторка показує, що в боротьбі за владу гендер стає вторинним — важить лише воля до влади (concept of Will to Power), яка руйнує особистість.

3. ВИСНОВКИ

Творчість Лесі Українки — це приклад високого європейського модернізму. Вона деконструювала класичні сюжети, надаючи жіночим персонажам суб'єктності. Її героїні — це не музи і не коханки, це філософи, політики та бунтарки, які самостійно обирають свою долю, навіть якщо цей вибір веде до трагедії.